

νά 'ρθῇ, ἤγαψε κιόλα Σητ. Ποῦ ἤγαψε καὶ πάει; αὐτόθ. Νὰ γάψης ἐνωρίς, νὰ μὴ σκοτεινιαστῇς 'ς τὸ δρόμο Κίς. Τὸ νοῦ σου τὸ σπῖτι μας! μοῦ φωνιάζ' ἡ κερά, ὅδεν ἔγαβγε Δ.Κρήτ. Πρέπει νὰ γάψω ἀπὸ τὸ badéromo τοῦτο δόπο αὐτόθ. Ἔγαψε γιὰ τὴν Ἀλεξάδρα (= Ἀλεξάνδρεια) Κρήτ. Ταῦτέρου-ταῦτέρου παίρνουνε ἕνα βαοῦλο ροῦχα καὶ κλειοῦνε τὸ σπῖτι δωνε καὶ γάνε (= πᾶνε, φεύγουν) Γ. Μαθιουδ., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Σὰ μοῦ τὴν ἄφες τὴ φωθιά, ἔγαφες κι ἄφηκές με, μουνδὲ Θεὸ φοβήθηκες, μουνδ' ἐλυπήθηκες με Κρήτ.

Δὲν ἔχω ἀβελοσώχωρα, κι ὡς μὲ θεωρεῖς, μὲ γράφε κι ἄνε σ' ἀρέσω, 'κλούθα μου, ἃ δὲ σ' ἀρέσω, γάψε αὐτόθ.

Σελλώσετέ μου τ' ἄλογο, 'ς τὸ βόλεμο νὰ γάψω καὶ ὁ πασαῖς γροικῶ 'ρχεται, νὰ πάω νὰ τὸ βιάσω αὐτόθ.

Γάβγεις, Δασκαλογιάννη μου, πότε θὰ σ' ἀνημένω, νὰ 'χω τσι πόρτες ἀνοιχτές καὶ τὸ τερεὶ στρωμένο; αὐτόθ.

γκάβωμα τό, Ἡπ. (Κωστάν.) γκάβουμα Μακεδ. (Γήλοφ. Γρεβεν.) Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ κ α β ὠ ν ω.

Τύφλωσις ἐνθ' ἄν.

γκαβωμάρα ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσίνοχ. Κυνοῦρ. Τρίκκ. κ.ά.) γαβωμάρα Ἡπ. (Ἰωάνν.) γκαβουμάρα Εὐβ. (Ἄκρ. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. (Ζαγόρ. Πλατανούσ.) Θεσσ. (Μελιβ.) Θράκ. (Ἀμόρ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βογατσ. Βόιον Γαλατ. Δεσκάτ. Καστορ.) Στερελλ. (Περίστ.) γαβουμάρα Μακεδ. (Χαλκιδ.) καιδωμάρα Κεφαλλ. γκαβαμάρα Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον Γήλοφ. Δαμασκ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Πεντάπολ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ κ α β ὠ μ α καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ρ. γ κ α β ὠ ν ω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά ρ α, διὰ τὴν ὅπ. βλ. -α ρ ο ς. Ὁ τύπ. κ α ι δ ὠ μ α παρὰ τὸν τύπ. κ α ι δ ὀ ς τοῦ ἐπιθ. γ κ α β ὀ ς.

1) Ἡ ιδιότης τοῦ παραβλῶπος, τὸ ἀλληθώρισμα Εὐβ. (Ἄκρ. Ψαχν. κ.ά.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κυνοῦρ. Τρίκκ. κ.ά.) Στερελλ. (Περίστ.): "Ομορφ' εἶν' αὐτή; "Εχ' λίη γκαβουμάρα Ἄκρ. 2) Ἀτέλεια τῆς ὁράσεως, ἡμιτύφλωσις ἢ καὶ τύφλωσις Εὐβ. (Ἄκρ. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. Πλατανούσ. κ.ά.) Θεσσ. (Μελιβ.) Θράκ. (Ἀμόρ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βογατσ. Βόιον Γαλατ. Δαμασκ. Καστορ. Πεντάπολ. Χαλκιδ. κ.ά.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κυνοῦρ. Τρίκκ. κ.ά.): Γκαβουμάρα ἔχ'ς κι δὲ λέπ'ς; Ἄκρ. Γκαβουμάρα πού 'χου! Ζαγόρ. Δὲν ξέρω κι 'γὼ τί γκαβουμάρα κι στραβουμάρα πῶχον σήμυρα αὐτόθ. Γαβουμάρα εἶς κι δὲ γλιέπ'ς; Χαλκιδ. Συνών. σ τ ρ α β ὠ μ ἄ ρ α, τ ὕ φ λ α. β) Μεταφ., ἀπροσεξία, ἀτυχία Ἡπ. Μακεδ. (Βόιον Γήλοφ. Δαμασκ. Πεντάπολ.): Τὸν ἄμπουζι πρὸς τὰ κεί ἢ γκαβαμάρα (ἄμπουζι = ὠθοῦσε) Γήλοφ. γ) Ὁφθαλμικὴ νόσος τῶν αἰγοπροβάτων κατὰ τὴν ὁποίαν προκαλεῖται θόλωσις τοῦ ἐνὸς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν, ἡμιτύφλωσις αὐτῶν Μακεδ. (Βόιον).

γκαβώνω πολλαχ. γκαβώνου βόρ. ιδιώμ. γαβώνου Ἡπ. (Ἰωάνν.) Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ κ α β ὀ ς.

1) Ἐνεργ., καθιστῶ τινα σχεδὸν ἢ ἐξ ὁλοκλήρου τυφλὸν πολλαχ.: Τὸ γκάβωσε μὲ τὸ σκόπι (=ράβδον) Ἡπ. (Μαργαρ.) Ἡ κριθαρίτσα τὰ γκαβώνει τὰ ζᾶ, ὄντας μπαίνει 'ς τὸ μάτι τους (κριθαρίτσα = τὸ φυτὸν Αἰγίλωψ ὁ ὠσειδής, Aegilops ovota) Ἡπ. (Πάργ.) Ἡρρ'ξα πέτρα κι τὴ γάβουσα τ' γίδα Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἐγὼ γκάβωσα τὸ βασιλιά (ἐκ παραμυθ.) Ἡπ. Τὸν γκάβωσε ἡ Παναγία Πελοπν. (Βούρβουρ.) Τὸν γκάβωσε ὁ καπνὸς Ἡπ. (Δερβίτσ.) Ἡ βασίλισσα μὲ τὰ νύχια τῆς ἔβγαλε τὰ μάτια τοῦ βασιλιά καὶ τὸν γκάβωσε (ἐκ παραμυθ.) Ἡπ. (Τσαμχντ.) Τοῦ 'δωσα μιὰ καὶ τὸν γκάβωσα Πελοπν. (Κυνουρ.) Γκαβώθηκε καὶ δὲ βλέπει καθόλου Πελοπν. (Κόρινθ.) Χτύπ'σι κάπ' ἡ γίδα κι γαβώθ'κι Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πῆι ἡ κουτσ'λιά 'ς τοῦ μάτι τ' κι γκαβώθ'κι Στερελλ. (Αἰτωλ.) Γκαβώθηκε, τυφλάθηκε Θράκ. (Σηλυβρ.) Καὶ μεταφ., καθιστῶ τινα πνευματικῶς τυφλόν, ἀγράμματον πολλαχ.: Γκάβωσα ἐγὼ τὸ παιδί μου (μὴ φροντίσας διὰ τὴν μόρφωσίν του) Ἡπ. (Μαργαρ.) β) Ἀμτβ., ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ βλέπω, νὰ διακρίνω καλῶς Μακεδ. (Βογατσ.): Γκάβουσιν τὰ μάτια μ' γιὰ ὕπνου. 2) Μεσ. καὶ παθητ., ἐνεκα φυσικῆς ἀδυναμίας ἢ ἀπροσεξίας ἢ ἐκ δυστυχήματος δὲν βλέπω ἢ δὲν διακρίνω καλῶς, χάνω τὴν ὀπτικὴν ἱκανότητα πολλαχ.: Γκαβώθηκες καὶ δὲν εἶδες ὁλόκληρη λακκούβα 'ς τὸ δρόμο; Πελοπν. (Κυνουρ.) Γκαβώθ'κι κι δὲν τὰ εἶδε Ἡπ. (Κόνιτσ.) Γκαβώθ'κισ κι δὲν εἶδεις κοτζᾶμ ζῶ, π' πέρασ' μπρουστά σ'; Εὐβ. (Ἄκρ. κ.ά.) || Φρ. Γκαβώθ'κα γιὰ ὕπνου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Γκαβώθ'κι ἀπ' τοῦ κλάμα αὐτόθ. Νὰ γκαβουθῶ! (ἄρκος) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Συνών. φρ. Νὰ σ τ ρ α β ὠ θ ῶ! Νὰ γκαβαθῆς κι νὰ μὴν ἰδῇς τοὺν ἥλιον! (ἀρά) Μακεδ. (Κοζ.) 3) Μεταφ., πειθαναγκάζω τινα διὰ χρημάτων, δώρων κ.τ.τ. νὰ παραβλέπη, δωροδοκῶ ἐνιαχ.: Ὁ Κωστής εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν γκαβώσῃ μὲ καμμιὰ κοσάρα Ἡπ. Δῶσ' του κανένα γρόσι καὶ γάβωσέ τον Ἡπ. (Ἰωάνν.) Γκαβώθ'κι π' τοὺν ἔρουντα κι δὲν ἔλεπ' τ'ν ἀσκήμια τ'ς Εὐβ. (Ἄκρ. κ.ά.) β) Μεθύω τινα Μακεδ. (Βογατσ.): Ποιὸς σὶ γκάβουσι πάλ' κ' εἶσι σὶ τέτοια χάλια; Καὶ μέσ., μεθύσκομαι αὐτόθ.: Ποῦ γκαβώθ'κισ πάλ', πὸν δὲ γλέπ'ς τ' μὲτ' σ'; γ) Ἐννοῶ, καταλαβαίνω Πελοπν. (Πιτσᾶ): Δὲν γκαβώνει ὁ καφερός.

γκάγκα ἡ, Α. Ρουμελ. (Καβακλ. Μέγα Μοναστήρ.) Δαρδαν. (Λάμψακ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Ἀμόρ. Ἑλληνοχώρ. Κερωτ. Κασταν. Μαῖστρ. Μάλγαρ. Σκεπαστ. Σκόπ. Τσανδ.) Μακεδ. (Δάφν.) γάγα Ἄνδρ. Α. Ρουμελ. (Σιναπλ. Φιλιπούπ.) Θράκ. (Τσακίλ.) Προπ. (Μαρμαρ.) κάγκα Λέρ. Μεγίστ. Νίσυρ. κάγ-γα Σύμ. κάγα Σάμ. κάνγκα Ἰκαρ. γκόγκα Θράκ. (Τυρολ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. g a g a = ράμφος πτηνοῦ.

1) Τὸ ράμφος τοῦ πτηνοῦ Α. Ρουμελ. (Καβακλ. Μέγα Μοναστήρ. Σιναπλ. Φιλιπούπ.) Δαρδαν. (Λάμψακ.) Θράκ. (Ἀμόρ. Ἑλληνοχώρ. Κερωτ. Κασταν. Μαῖστρ. Μάλγαρ. Σκεπαστ. Σκόπ. Τσακίλ. Τσανδ. Τυρολ.) Μακεδ. (Δάφν.): Τῆς ὀρνίθας - τοῦ πετεινοῦ ἡ γάγα Σκεπαστ. Οὐ αἰτὸς ἔχ' τρανὴ γάγα Φιλιπούπ. 2) Τὸ ἐν εἶδει ράμφους ἐξέχον τμήμα τοῦ ποδοστήματος τῆς πρῶρας καὶ τῆς πρύμνης πλοίου ἱστιοφόρου Ἄνδρ. Ἰκαρ. Λέρ. Μεγίστ. Νίσυρ. Σάμ. Σύμ. β) Γλυπτὴ παράστασις ἐπὶ τῆς πρῶρας ἀλιευτικῆς λέμβου Προπ. (Μαρμαρ.): Ἡ γάγα ἐνὶ ξύλο πελεκητό, τὸ κάμνουν στολίδ'. Συνών. ἁ σ λ ἄ ν ι 3, φ ι γ ο ὐ ρ α.

Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. Gága ὡς τοπων. Σῦρ. καὶ ὑπὸ τύπ. Γκάγκα ὡς ἐπων. Ἀθῆν. καὶ ὡς παρωνύμ. Ἀγαθον.

